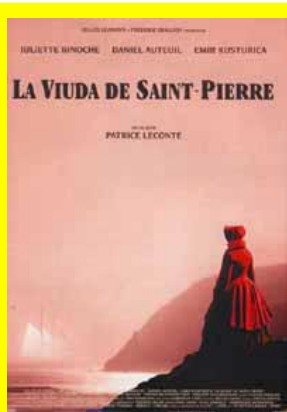

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/laviudadesp.html

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Article 3

"Tota persona té dret a la vida, a la llibertat i a la seva seguretat."

Article 3

Dret a la vida, a la llibertat i a la seguretat personal.

La viuda de Saint-Pierre

(La veuve de Saint-Pierre)

Any: 2000.

Durada: 107'.

Direcció: Patrice Leconte.

País: França.

Edat: A partir de 13 anys.

Argument: Basada parcialment en un fet real ocorregut a finals del segle XIX (1) i que el guionista va situar en una època anterior. A l'illa francesa de Saint-Pierre, davant les costes de Terranova, dos homes borratxos cometen un crim absurd. Un d'ells és condemnat a mort, però per a executar-lo han de portar una guillotina des de la Martinica i aconseguir un botxí. Durant la llarga espera, gràcies a la intervenció de la dona del comandant de l'illa, el pres aconseguix un règim més obert, participa en les tasques comunitàries i fins i tot es casa i té un fill, guanyant-se la simpatia de la gent i creant-se a l'illa un clima contrari a la seva execució, cosa que no agrada a les autoritats civils locals.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: 10, 25.

Temes: Pena de mort, dret a la reinserció social dels condemnats, dret a una vida digna, dret a un judici just i imparcial.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- L'objectiu de la justícia hauria de ser castigar el culpable d'un delictes o rehabilitar-lo?
- Fets com els narrats (l'execució de persones socialment rehabilitades) poden passar avui als països en els quals existeix la pena de mort?
- La pena de mort pot justificar-se en algun cas?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- Després del judici, a la taverna un home diu: "A la República, quan algú mata la República el mata, és així". Amb quin nom es coneix històricament la llei que aplica aquest principi? Hi ha persones que actualment defensen aquest criteri?
- El Capità al principi de la pel·lícula garanteix que quan arribi el moment de l'execució el condemnat estarà a disposició de l'executor, però al final canvia d'actitud. A més, és un home intel·ligent que sap que les successives decisions que va prenent el duren a la pròpia perdició final. Per què actua d'aquesta forma?
- En casos conflictius, davant dilemes morals, què és més important, obeir la consciència o obeir la llei?
- Un dels pilars de la justícia és la proporcionalitat entre els delictes i les penes. És proporcionada l'execució del Capità com a pena per la seva desobediència?
- La condemna a mort del Capità es dedueix que obeeix a motius polítics (l'agitació d'aquells anys a París, la llunyana capital de l'imperi, durant els primers anys en el poder de Napoleó III); passa sovint que les sentències judicials estan condicionades per la situació política?

- La pena de mort s'ha dictat per motius diferents (durant un mateix període històric en diferents països, o durant diferents períodes en el mateix país). Per què han existit i existeixen aquestes diferències?
- La dona del Capità és conscient de les tràgiques conseqüències de les seves iniciatives? Per què actua de la forma que ho fa?
- Una forma de solucionar el problema que planteja l'argument de la pel·lícula seria l'indult de Neel Auguste. Durant la reunió del Governador, aquest pregunta si algú l'ha demanat, però no ho ha fet ningú. Qui el podria haver demanat?
- Al jutjar un cas d'homicidi, l'ebrietat ha de ser un factor atenuant o agreujant? Les legislacions dels diferents països coincideixen sobre aquest punt?
- Per què no fugiu Neel Auguste quan la dona del Capità l'insta a fer-ho? Per què no intenta fugir el Capità amb la seva dona, quan sap que a París l'espera la seva pròpia mort?
- En alguns casos s'han condemnat persones pel fet de complir les ordres rebudes dels seus superiors (per exemple, durant els judicis pels crims nazis o per les repressions de les dictadures llatinoamericanes). En uns altres, per no complir-les (com en la pel·lícula). Quina seria la norma de rang superior que hauria de regir a l'hora de decidir obeir o no una ordre rebuda?
- Analitzar la següent frase: "Prefereixo cometre una injustícia abans que suportar el desordre" (Goethe, "Diari", 1793).
- Per què després del judici la gent apedrega els presos?
- Per què cap veí de Saint-Pierre accepta fer de botxí? Per què l'emigrant accepta?
- Per què al llarg de la història, en general, en les mateixes societats en les quals ha estat vigent la pena de mort s'ha sentit menyspreu cap als botxins? És coherent aquesta ambivalència?
- La guillotina va ser dissenyada per a evitar sofriments als condemnats, però en la pel·lícula, a causa del seu mal estat (i potser també de la imperícia del botxí ocasional) se'ns diu que Neel Auguste va haver de ser rematat a destrallades. Al llarg de la història sempre s'ha perseguit la mort instantània del condemnat?
- Les formes d'execució de l'actualitat persegueixen sempre morts instantànies? Hi ha excepcions? Quines i per quin motiu?
- Hi ha països en els que s'ofereixen executors voluntaris?
- Per què al final de la pel·lícula el Capità diu als fills del governador "Fixeu-vos bé en el vostre pare, aprendreu molt".
- La pel·lícula és un al·legat contra la pena de mort en general o potser només contra la seva injusta aplicació en alguns casos?
- En quines altres pel·lícules surt el tema de la pena de mort? En quines hi ha una postura contrària a la seva aplicació?
- Hi ha pel·lícules en les quals es defensi la pena de mort?
- Textos i frases per a comentar:

"La pel·lícula suscita preguntes que ens vam plantejar contínuament. Preguntes sobre la responsabilitat d'algunes lleis. Qui decideix sobre la vida o la mort d'un home? D'on vénen aquests poders? La meua compassió innata cap a l'home em fa insuportable la idea de l'existència de la pena de mort. Mesures de presó i psicoteràpies per a remeiar el que és, en cert sentit, la conseqüència de les malalties de la nostra societat, em semblen mètodes més humans i oberts que una condemna a mort." Juliette Binoche, l'actriu que interpreta a Madame La (2)

"He estat sempre obsessionat per aquest tema: l'home condemnat a mort no és el mateix que al que maten." Emir Kusturica, director de cinema i en aquest cas actor interpretant a Neel Auguste (2)

"La Vidua de Saint-Pierre no és una pel·lícula d'època. No es desenvolupa enlloc... L'època és visual i gràficament interessant, però els sentiments que donen vida als personatges són universals i intemporals. (...) M'agradava la idea que la Senyora La, després d'haver-nos explicat la història que ha viscut, es tornés cap a nosaltres, els espectadors, com perquè prenguéssim partit. Estableix una connexió immediata entre ella, la història, l'època, i nosaltres. És una forma d'implicar-nos-hi més." Patrice Leconte, director de la pel·lícula (2)

"Els Objectius del Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) van ser aprovats per l'Assemblea General de Nacions Unides l'any 2000, i en ells (...) no es fa cap tipus d'esment a la necessitat d'abolir la Pena de Mort, com a meta a aconseguir en el 2015. Per què no es fa esment de l'abolició de la Pena de Mort? Se'ls va oblidar? (...) No ho van considerar prou important? No volien tenir problemes amb alguns països, com Xina o USA? Sabien que encara que la incloguessin en els ODM no aconseguirien res i per això van preferir no incloure-la?" Cristina Acebal. Pena de muerte, propuesta didáctica (3)

(1) fr.wikipedia.org/wiki/La_Veuve_de_Saint-Pierre

(2) www.vertigofilms.es/pressbooks/laviudadesaintpierre.doc

(3) api.ning.com/files/moz2O5uZScwnF15m8F1SEv5fJF-IdanN23*AY4BavAVXbVx4xMiv0pCV7lyWVvj-vP5UuxmeJBVZDmMrlNvNbZqZ7usCEnK6/01.PROPUUESTADIDICTICA.doc

Suggeriments generals sobre aquest article de la Declaració: (apartat "La Declaració Universal dels Drets Humans, suggeriments didàctics") [Article 3, Dret a la vida](#)

Informació sobre la pena de mort:

[-Història de la pena de mort](#)

[-Informació sobre la pena de mort en l'actualitat:](#)

<http://www.es.amnesty.org/temas/pena-de-muerte/>

 [Fitxes didàctiques a Cinema i educació](#) (enllaços a fitxes de diferents autors)

 [Pel·lícules sobre la pena de mort](#)